

Sveučilište u Rijeci
ODJEL ZA INFORMATIKU
Radmile Matejčić 2, Rijeka
Akademska 2014./2015. godina

RAČUNALNA ANALIZA PRIRODNOG JEZIKA

Studiji: Diplomski studij informatike IKS OBAVEZNI + PI IZBORNI
ECTS bodovi: 5
Nastavno opterećenje: 2 + 2
Web stranica predmeta: <http://mudri.uniri.hr>
<http://www.inf.uniri.hr/hr/nastava/izvedbeni-program/54-hr/nastava/izvedbeni-program/250-jednopredmetni-diplomski-studij-informatike-modul-informacijski-i-komunikacijski-sustavi.html>

Studiji: Diplomski studij informatike (dvopredmetni) OBAVEZNI
ECTS bodovi: 3
Nastavno opterećenje: 2 + 2
Web stranica predmeta: <http://mudri.uniri.hr>
<http://www.inf.uniri.hr/hr/nastava/izvedbeni-program/54-hr/nastava/izvedbeni-program/254-dvopredmetni-diplomski-studij.html>

Nositeljica predmeta:

izv. prof. dr. sc. Sanda Martinčić-Ipšić
e-mail: smarti@inf.uniri.hr
Ured: Radmile Matejčić 2, Rijeka, 409
Vrijeme konzultacija: utorkom po prethodnom
dogovoru e-mailom

Asistent:

Luka Vretenar
e-mail: lvretenar@inf.uniri.hr
Ured: Radmile Matejčić 2, Rijeka, 419
Vrijeme konzultacija: srijedom po prethodnom
dogovoru e-mailom

RAČUNALNA ANALIZA PRIRODNOG JEZIKA

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina)

Studenti trebaju steći temeljna znanja o postupcima računalne analize prirodnog jezika i računalne lingvistike.

Korespondentnost i korelativnost programa

Program kolegija povezan je sa kolegijima Formalni jezici i jezični procesori 1.

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u područje i pregled pojmova računalne analiza prirodnog jezika. Računalna lingvistika i jezične tehnologije. Jezični resursi, korpusi, rječnici, leksikoni.

Prepoznavanje sintakse. Vjerojatnostni modeli. N-gramski modeli. Perpleksnost. Jezični alati za provjeru gramatike i pravopisa. Morfološki analizatori. Obilježivači vrsta riječi. Parsiranje pomoću kontekstno neovisnih gramatika.

Prepoznavanje semantike. Prepoznavanje leksičkoga i rečeničkoga značenja.

Prepoznavanje pragmatike. Diskurs. Dijalog. Generiranje jezika.

Identifikacija jezika. Strojno prevođenje i strojno potpomognuto prevođenje.

Pretraživanje dokumenata. Strukture indeksiranja dokumenata.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja, vježbe, samostalni zadaci, konzultacije, seminarski rad, E-učenje

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

1. D. Jurafsky, J. H. Martin: Speech and Language Processing, An Introduction to Natural Language Processing, Computational Linguistics and Speech Recognition, Prentice Hall, 2000.
2. C. Manning, H. Schütze: Foundations of Statistical NLP, MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 1999.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

1. J. Allen: Natural Language Understanding
2. Minker, W., Bennacef, S. Speech and human-Machine dialog. Kluwer Academic Publishers. Boston. 2004.
3. P. Nugues An Introduction to Language Processing with Perl and Prolog, Springer, 2006
4. http://www.cs.lth.se/home/Pierre_Nugues/ilppp/slides.shtml
5. M. Covington, Natural Language Processing for Prolog Programmers, Prentice Hall 1994.
6. S. Bird, E. Klein, E. Loper: Natural Language Processing with Python, O'Riley 2009

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kroz ustrojeni sustav osiguranja kvalitete Odjela za informatiku.

Preduvjeti za upis predmeta: nema

Mogućnost izvođenja na stranom jeziku: DA

R. BR.	OČEKIVANI ISHODI
1.	Definirati i objasniti postupke i pojmove računalne analize prirodnog jezika.
2.	Razumjeti postupke i standarde izgradnje jezičnih resursa.
3.	Izraditi postupke za izgradnju i analizu jezičnih resursa.
4.	Objasniti postupke morfološke analize teksta te obilježavanja vrste riječi.
5.	Izgraditi statistički jezični model te definirati i razumjeti postupke izgradnje.
6.	Razumjeti postupke Early-evog i CYK parsiranja.
7.	Objasniti i definirati formalizme za zapis značenja u jezičnim aplikacijama.
8.	Razumjeti postupke semantičke analize i ekstrakcije podataka iz nestrukturiranih izvora.
9.	Objasnite postupke automatske klasifikacije teksta i naprednog pretraživanja dokumenta.
10.	Nabrojati i definirati postupke analize diskursa.
11.	Objasniti modele i strukturu sustava za automatsko vođenje dijaloga s računalom te ih primijeniti u samostalnom radu.
12.	Objasniti principe strojno potpomognutog prevođenja i/ili određivanja polariteta teksta.

AKTIVNOSTI I OCJENJIVANJE STUDENATA

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS	ISHODI UČENJA	SPECIFIČNA AKTIVNOST	METODA PROCJENJIVANJA	BODOVI MAX.
Prisutnost na nastavi	1	1-12	Prisutnost studenata	Popisivanje (evidencija)	0
Samostalne vježbe na računalu	0,5	3-8	Samostalni zadaci na vježbama	0-5 bodova po zadatku	15
Kontinuirana provjera znanja	1	1-12	Jedna kontrolna zadaća (kolokviji)	0-25 bodova za zadaću, ovisno o stupnju točnosti i potpunosti	25
Samostalni zadaci	1,5	2-12.	Izrada praktičnog seminarskog rada	0-30 bodova za seminarski rad, ovisno o pravilnosti realiziranog postupka ali i samog postupka izrade	30
Završni ispit	1	1-12	Pisani test	0-30 bodova, ovisno o stupnju točnosti i potpunosti	30
UKUPNO	5				100

Obveze i vrednovanje studenata

1. Pohađanje nastave

Pohađanje nastave je obavezno i vodi se evidencija pohađanja za svakoga studenta. Predavanja i vježbe se izvode u blokovima od 2 sata prema tablici u nastavku.

2. Samostalni zadaci na računalu

Tijekom semestra studenti će izrađivati samostalne zadatke vezane uz sadržaj vježbi, na kojima je moguće prikupiti do 15 bodova.

3. Seminarski rad

Tijekom semestra studenti će izrađivati praktični (projektni) seminarski rad te ga prezentirati na roku napisanom u kalendaru izvođenja. Seminarskim radom moguće sakupiti do 30 bodova.

4. Kontrolna zadaća (kolokviji)

Tijekom semestra provjerit će se znanje studenta kroz kontrolnu zadaću (kolokvij), na kojem je moguće prikupiti do 25 bodova.

5. Završni ispit

Na završnom ispitu studenti moraju skupiti barem 50% bodova za prolaz.

6. Nepoštivanje postavljenih rokova smatra se neizvršavanjem obveza.

OCJENJIVANJE

Studenti ukupno mogu skupiti 100 ocjenskih bodova.

- Studenti koji su skupili **manje od 40** ocjenskih bodova moraju ponovno upisati kolegij.
- Studenti koji su skupili **od 40-49** ocjenskih bodova pristupaju popravnom ispitu na kojem moraju ostvariti minimalno 50% bodova. Studenti koji zadovolje na popravnom ispitu dobivaju ocjenu E bez obzira na stupanj postignuća tj. broj bodova. Studenti koji ne zadovolje moraju ponovo upisati predmet.
- Studentima koji su skupili najmanje 50 ocjenskih bodova kontinuiranim radom na nastavnim aktivnostima završna ocjena se donosi se na osnovu zbroja svih bodova prema sljedećoj skali:

A – 90% - 100% (ekvivalent: izvrstan 5)

B – 80% - 89% (ekvivalent: vrlo dobar 4)

C – 70% - 79% (ekvivalent: dobar 3)

D – 60% - 69% (ekvivalent: dovoljan 2)

E – 50% - 59% (ekvivalent: dovoljan 2)

RASPORED NASTAVE U AKADEMSKOJ GODINI 2014./2015.

Nastava će se odvijati u ljetnom semestru prema sljedećem rasporedu:

Predavanja	utorkom	10-12	028
Vježbe	srijedom	12-14	366

Izvođenje nastave prikazano je u sljedećoj tablici:

KALENDAR PREDAVANJA I VJEŽBI – ljetni (IV) semestar ak. godine 2014/2015.

Datum	Tema	Nastava	Izvođač
3.3.2015.	Uvod , opće informacije, pregled pojmova	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
4.3.2015.	Jezični resursi, korpusi, rječnici, leksikoni.	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
10.3.2015.	Word-net, korpusi, alati za korpus	V	Luka Vretenar
11.3.2015.	Python, IPython	V	Luka Vretenar
17.3.2015.	Morfološki analizatori. Obilježivači vrsta riječi. Lematizatori	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
18.3.2015.	Python, regularni izrazi	V	Luka Vretenar
24.3.2015.	Statistički jezični modeli. N-gramski modeli. Perpleksnost.	V	Luka Vretenar
25.3.2015.	Web scraping	V	Luka Vretenar
31.3.2015.	Parsiranje. Prepoznavanje značenja.	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
1.4.2015.	NLTK 1	V	Luka Vretenar
7.4.2015.	Pretraživanje dokumenata. Strukture indeksiranja dokumenata	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
8.4.2015.	NLTK 2	V	Luka Vretenar
14.4.2015.	Vektorski prostor. Latentno indeksiranje. Klasifikacija dokumenata	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
15.4.2015.	NLTK 3	V	Luka Vretenar
21.4.2015.	Otkrivanje stavova i mišljenja iz teksta	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
24.4.2015.	NLTK 4	V	Luka Vretenar
28.4.2015.	Kolokvij	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
29.4.2015.	NLTK 5	V	Luka Vretenar
5.5.2015.	Dubinska analiza teksta.	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
6.5.2015.	Machine learning, klasifikatori	V	Luka Vretenar
12.5.2015.	Machine learning, klasifikatori	V	Luka Vretenar
13.5.2015.	Industrijska Radionica	V	Luka Vretenar
19.5.2015.	Sustavi preporuka.	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
20.5.2015.	Orange- text mining 1	V	Luka Vretenar
26.5.2015.	Page Rank HITS	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
27.5.2015.	Orange- text mining 2	V	Luka Vretenar
2.6.2015.	Prepoznavanje pragmatike. Diskurs. Dijalog.	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
3.6.2015.	Seminari	V	Luka Vretenar
9.6.2015.	Seminari	P	Dr.sc. Sanda Martinčić-Ipšić
10.6.2015.	Seminari	V	Luka Vretenar

P – predavanja V – vježbe

Ispitni rokovi:

18.06.2015. 10:00
 02.07.2015. 10:00
 03.09.2015. 10:00
 10.09.2015. 10:00